

Janihony
Éva

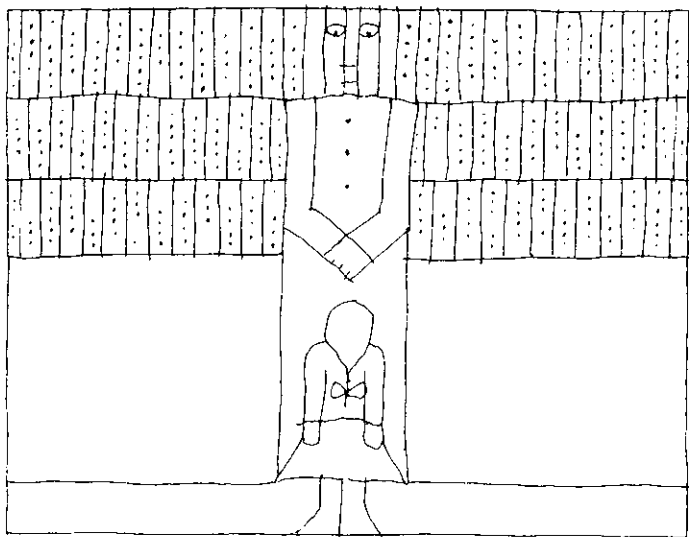
De szép ez az élet!

TREND

RÉBER LÁSZLÓ
rajzaival

JANIKOVSKY ÉVA

De szép ez az élet!

TREND

A kötet az alábbi kiadás alapján készült:
Janikovszky Éva: *De szép ez az élet!*
Móra Könyvkiadó, Budapest, 2012 (nyolcadik kiadás)

Borítóterv: *Müller Péter*

Szerzőportrék: *Kismarty-Lechner Zita*

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének
vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli
sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles
felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását
és ily módon történő többszörözését,
nyilvánosságához közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

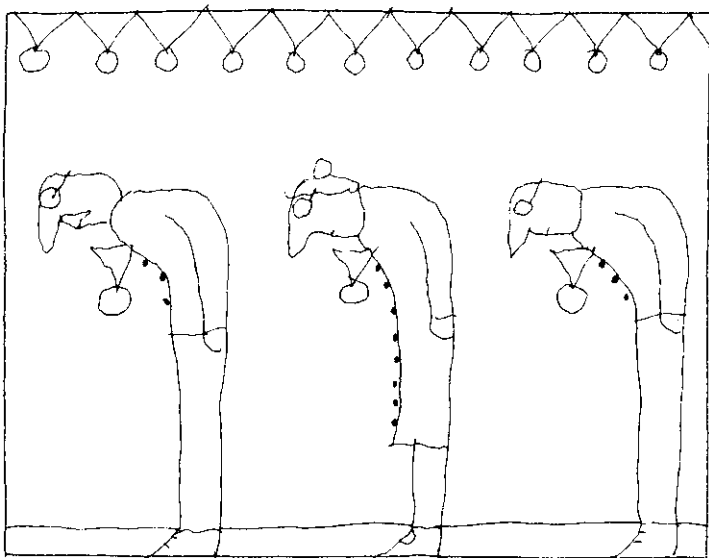
Janikovszky Éva Irodalmi Alapítvány
A közhasznú alapítvány várja szíves támogatásukat!
Adószám: 18114933-1-43
Számlaszám: 10400023-50526753-66841004

 [janikovszkyeva](https://www.facebook.com/janikovszkyeva)

 janikovszkyeva.hu

© Janikovszky Éva jogutóda
Illusztráció © Réber László jogutóda
© Trend Kiadó, 2024

Mert
megérdemeltük!

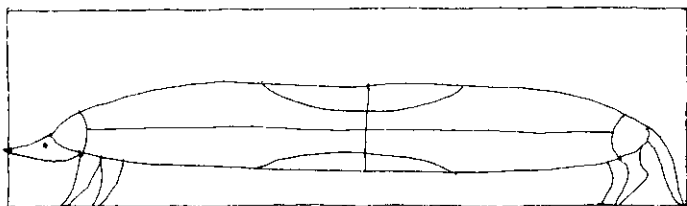
Második gyerekkor

Az én gyerekkoromban – vagy hetven éve – még komolyan vették a felnőttek azt a mondást, hogy úgy tanul a gyerek, ha kérdez. És igyekeztek is válaszolni.

Humán beállítottságú családom a világmindenség-gel, a természettel, a társadalommal, a művészetekkel kapcsolatos érdeklődéseimre kielégítő válaszokat adott, csupán a technikával adódtak gondok. Hogyan működik a rádió, a repülőgép, telefon?

Technikai jellegű kérdéseimre végül is egy kilenc-tíz éves koromban olvasott vicc adta meg a csattanós választ. Ma is emlékszem rá.

Kérdi a gyerek: Apu, hogy működik a távíró? – Hát – mondja az apa –, képzelj el egy nagyon hosszú tacsikuttyát. Hátsó két lába Európában, elülső két lába Amerikában. Itt rálépnek a farkára, és ott ugat. – Aha, mondja a gyerek. – És a drót nélküli távíró? Mire az apa: Ugyanez, tacsí nélkül.

Ez világos beszéd volt számomra. Szállóigévé is vált. Belenyugodtam, hogy van egy tacsí nélküli tartomány.

Aztán, mikor már én is anyai státusba jutottam, kérdezőből válaszadóvá léptem elő. Fiunk igencsak érdeklődő gyerek volt, s bár mi már csak némi iróniával idéztük a régi mondást, hogy úgy tanul a gyerek, ha kérdez, azért igyekeztünk. A tacsí nélküli tartomány kérdéseit az apjához irányítottam. Én sem tudom, kisfiam, mondtam, kérdezd meg aput. És apu többnyire tudta.

A legfogósabb kérdések politikai színezetűek voltak. A fiunk hatéves lehetett, s nem mindig sikerült az Esti Mese után ágyba kergetni, néha ott maradt a tévé előtt a Híradóra is.

Egy este Hruscsov nagy hangon bejelentette, hogy a SZU rövidesen utoléri, sőt túlszárnyalja az USA gazdasági eredményeit. Tehettünk valami megjegyzést, mert a gyerek felfigyelt: Most nagy butaságot mondott? Ötöltünk-hatoltunk, hogy ez majd kiderül. Ezt követően kifejezetten figyelte Hruscsovot. Néha megkérdezte: Ez is butaság volt? Nem, nem, nyugtatgattuk.

Rövidesen Hruscsov zenei fejtegetésbe bocsátkozott. A fiunk éppen akkor kezdett el zongorázni. Hruscsov kijelentette, hogy több rézfúvósoknak szóló zeneművet kellene írni, mert szerinte az az igazi zene. – És a zongora? – háborgott a gyerek. – Miért képzeli ez magáról, hogy ő a világbácsi?

Ez a kifejezés is bevonult a családi szókészletbe, és sokoldalúan használhatónak bizonyult.

Telt-múlt az idő, én nagymama lettem. Nagyobbik unokám, Dóri most tizenegy éves. Múlt vasárnap náluk

voltam, éppen a komputer előtt ült, mikor benyitottam hozzá. Még párnás gyerekujjai fürgén futkostak a billentyűkön, házi dolgozatot írt a magyar tanyavilágról. S mivel német iskolába jár, németül írta.

Múlt nyáron kapta a komputert tizenegyedik születésnapjára. Csak ámulok. – Dórikám, hogy tanultál meg komputeren dolgozni? Van valami tankönyved? – Nincs – mondja Dóri, és a képernyőre figyel –, minek? Ezt tudja az ember, s ha valamit nem tud, hát csak rákattint az egérrel, és megnézi. – Aha, mondom.

– Na tessék – mérgelődik Dóri –, most elfelejtettem átkapcsolni németről magyarra, és Kiskunsagot írt Kiskunság helyett! – Kijavítja. – Mindjárt kész, akkor kinyomtatom, elolvashatod. Ha ugyan hagyja magát, és nem száll el. – Ezt-azt nyomogat, betűtípust keres. Az Arial félkövéret választja.

Mi száll el? – kérdezném, de Dóri felkiált: Hát elszállt! Tudtam, hogy elszáll, és nem is volt elmentve! Üres a képernyő. – Nem merem megkérdezni, hogy mi az az elmentés.

Dóri dühösen rácsap a billentyűkre: Akkor írd meg újra egyedül, te buta! – Majdnem sír, aztán mégis neki lát, s valahogy elővarázsolja a szöveget. Ki is nyomtatja.

S már mutatja is nekem, hogyan kell a modemen keresztül internetre kapcsolni. – De lusta ez a gép, kevés a memóriája – sóhajtja, majd az e-mail titkaiba vezet be. – Leírod, és megnyomod, és ott van – mondja. – Aha, mondom.

Nézem unokám kis egérfogó kezét, amint irányítja a nyilat a borítékot ábrázoló ikon felé.

És végre megértem, miért nevezik az öregséget a második gyerekornak. Mert most mi kérdezzük unokáinktól, s válaszaik nyomán elénk tárul egy végtelen, tacs nélküli tartomány.

Micsoda memória!

Öregségemre – bocs, időskoromra – megadatott nekem az az öröm, hogy nem romlik a memóriám. Ugyanis már fiatalkoromban is rossz volt. Higgyék el, ez nem gyöngye poén, ez boldogító tény, tény, tény.

Míg kortársaim egyre-másra panaszkodnak, bosszankodnak, hogy már nem jut eszükbe egy név, egy évszám, egy cím, egy verssor, az új orvosságuk neve, szomszédjuk telefonszáma – én kajánul örvendezek. Ezt megspóroltam, nekem harminc éve se jutott eszembe.

Persze, azért vannak nüanszbeli különbségek, hogyne volnának! Mondjuk, negyven évvel ezelőtt nem töltöttem naponta sok-sok időt azzal, hogy keresem a szemüvegemet. No de nem is volt szemüvegem. Aztán az sem okozott reggelenként gondot, hogy bevettem-e már az orvosságokat. Nem szedtem én akkoriban semmit. (S ha a kedves olvasó most megkérdezné, hogy miért nem hordom láncon a nyakamban az okulárét, avagy miért nem használok napi gyógyszeradagoló dobozkat, hát arra is megvan a válasz. A lánc idegesített, a dobozából pedig már kettőt elsuvasztottam valahová, csak nem dobok ki pénzt harmadikra!)

S talán még valami a tovatűnt ifjúság vitathatatlan könnyedségéből: akkortájt sose mentem vissza a lépcső-

házból, miután bezártam a lakásajtót, hogy ellenőrizzem, nem felejtettem-e égve a gázt. Bár, ha jól utánagondolok, ez nem volt egyértelmű előny, mert huszon-valahány évesen, mikor a férjemmel kirándulásra indultunk, én kicsit késlekedtem a szendvicsek miatt, majd siettemben a villanytűzhelyen felejtettem a húslevest, igaz, takarékra állítva.

Estefelé, amikor hazaértünk, gomolygott a füst, izzott a platni, kilyukadt a fazék, szénné égett tartalmából csak a hamuvá vált velős csont maradt, mint egy kis világítótorony, egyben.

No tessék, ezt a látványt például nem felejtettem el. Pedig mennyivel jobb volna, ha arra emlékeznék, hogy milyen boldog órákat töltöttünk a Lajos-forrásnál!

Azt talán mondanom sem kell, hogy rossz memóriámnak köszönhetően a magyar és világirodalom megannyi remekét a friss élmény elragadtatásával olvasom végig, ki tudja, hanyadszor.

Sajnálatosan szaporodó kórházi tartózkodásaim idején pedig szerény krimikészletem valamelyik kötetét falom, újra meg újra, lankadatlan érdeklődéssel, és csak az utolsó oldalaknál sejlik fel, hogy hoppá, nem is az lesz a gyilkos, hanem amaz.

Elfelejttem a filmeket is. El én. Többnyire arra sem emlékszem, hogy mit láttam az előző este a tévében. Engem egyáltalán nem zavar a gyakori ismétlés. Először is unom, másodszer is unom, talán harmadszor egy kicsit hamarabb hagyom abba; ott a kapcsoló. Nem vesztek semmit.

Am a jó filmekkel is előfordul, hogy néhány év múltán csak a közepe táján rémlik fel, hogy ezt a képet én

már láttam, ezt a hangulatot én már átéltem. Ilyenkor még jobban élvezem.

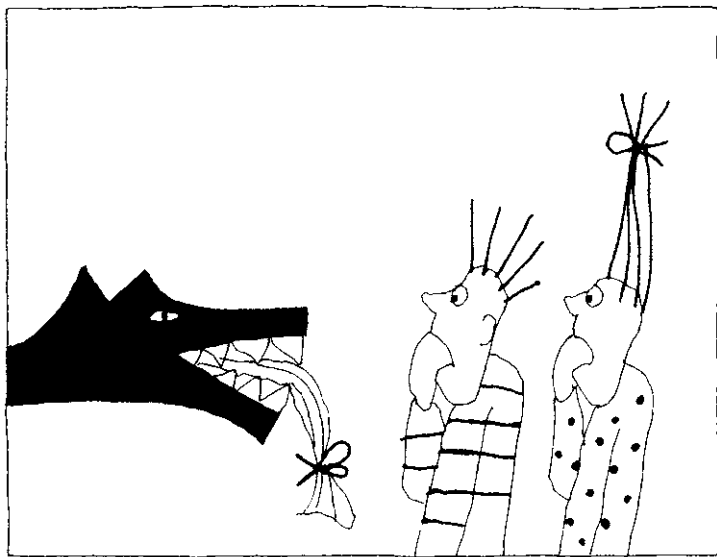
A jó vicceken is többször tudok szívből nevetni, a rossz vicceken ugyanannyiszor bosszankodni.

Egyszóval sok előnye van a rossz memóriának.

Nemrégiben egy fiók mélyéről kezembe került egy régi cetli. Tele vagyok ugyanis cetlikkel, mert ha eszembe jut valami megírásra érdemes gondolat, hát fölfirkantom egy cetlire, nehogy elfelejtsem. Ezen a cetlin a következő állt:

„Akkor ununk meg valakit, amikor már mindent elmeséltünk neki magunkról.”

Huhú, rikkantottam fel, ez aztán a magvas hülyeség! Ilyesmit csak nagyon fiatalon gondolhat az ember! Meghatottan forgattam a sárguló cetlit, melynek korát

nemcsak a firkantáshoz használt tintás töltőtoll, hanem a naivitás, az élettapasztalat hiánya is valószínűsítette. Legalább ötven év.

Ma már sokkal okosabb vagyok. Tudom, hogy egy kapcsolat, egy barátság mélysége, időtálló volta éppen azon mérhető le, hogy hányszor meséltük már el egymásnak ugyanazt. Hogy otthonosan mozgunk a másik múltjában, ismerősek a helyszínek, a figurák, tudjuk, hogyan vészelte át a háborút, az ilyen-olyan nagy kalandot, hogyan sikerült megszöknie, miként sétált bele egy újabb csapdába, és ki jött vele szembe a határállomáson. Tudjuk már, persze, tudjuk, mint a gyerek, aki legszívesebben ugyanazt a mesét hallgatja, és nem unjuk. Sőt, élvezzük, mert biztonságot nyújt, s a meghitt együvé tartozás érzését árasztja.

És ugyanígy meséljük a másíknak saját életünk emlékeit, amelyek éppen a sokszori mesélés folyamán csiszolódtak kerekké, s nyerték el végső, frappáns formájukat.

Szóval, mégiscsak emlékezem? Barátaim bizonyára emlékeznek, de én nem. Minél többször mesélek valamit, annál kevésbé emlékszem magára a törtézésre. Nincs előttem képszerűen, hogy itt és itt, hogy borús volt az idő, vagy napos, nem látom magamat és a helyszínt sem, már csak a történet él bennem, szöveggként, s már mondom is: az úgy volt, hogy érettségi előtt... de szólj, ha már meséltem volna...

Hát persze, hogy meséltem. És nem szól, és újra elmesélem.

Még egy nagy előnye van az én rossz memóriámnak. Elfelejttem a rosszat. Elfelejttem a csalódást, a sérelmet, a rosszindulatot, a betegséget, a fájdalmat. Talán azért,

mert ritkán mesélem el. Nem hagyom, hogy sztorivá kerekedjék. Kihajítom, mihelyt hagyja magát.

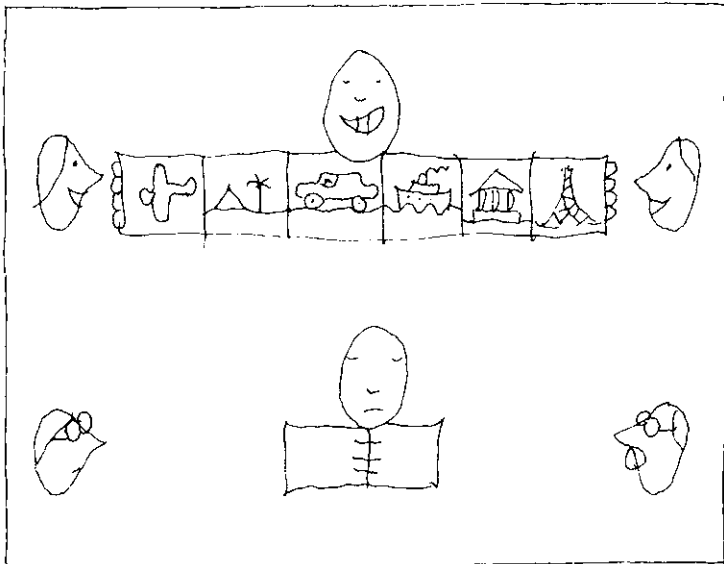
A jóból pedig megmarad, akár frappáns történet nélkül is, a java. Szeretteim mosolygó szemét bármikor magam elé idézem. A hangjukat is hallom. Nem kell hozzá se fénykép, se kazetta, se cetli. Micsoda memória!

Én beérem ennyivel.

Tartalom

Mert megérdemeltük!

Második gyerekkor.....	7
Micsoda memória!	11
Ki a nyerő?	16
Jobb adni, mint kapni	21
Nyári tippek szorongóknak	26

Nem nekünk hirdetnek	31
Ne is kérdezd!	35
Csak semmi idegesség!	40
Sétálunk a palackkal	44
Most mit bámulsz?	48
Mert megérdemeltük!	52
De szép ez az élet!	57
A bőség kosara	61
Kétszer ugyanabba	65

Az élet apró örömei

Ami a sikerlistára kívánkozik	73
Mit vegyek fel?	76
Szemét egy ügy	80
Legszebb nyári élményeim	84
Pontosság a királyok udvariassága	89
Ami begyűrűzhet, begyűrűzik	94
Múlt századiak lettünk!	98
Szerűségek évadja	103
Téves következtetés	106
Ki fárad kétszer?	110
Mit hozzak?	115
Az üzenet	119